

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ
И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
Бр. 02-481/9
1.11.2013 год.
С К О П Ј Е

Согласно со член 12 став 1 алинеја 11 од Законот за Академија за судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2010, 166/2012 и 26/2013), Управниот одбор на Академијата на седницата одржана на 1.11.2013 година ја утврди следната

ПРОГРАМА
ЗА ПОЧЕТНА ОБУКА ВО АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

Теоретска настава – настава во Академијата

2013/2014 година

ПРЕГЛЕД НА БОДОВИТЕ ЗА ПРЕДМЕТИТЕ

ПРЕДМЕТИ	БРОЈ НА ЧАСОВИ	БОДОВИ
МОДУЛ 1	315	10,5
1. ГРАЃАНСКО ПРАВО (МАТЕРИЈАЛНО И ПРОЦЕСНО)	195	6,5
2. ТРГОВСКО ПРАВО	60	2,0
3. УСТАВНО ПРАВО	15	0,5
4. УПРАВНО ПРАВО	15	0,5
5. ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРАВНО ИСТРАЖУВАЊЕ	30	1,0
МОДУЛ 2	405	13,5
1. КРИВИЧНО ПРАВО (МАТЕРИЈАЛНО И ПРОЦЕСНО)	225	7,5
2. КРИМИНАЛИСТИКА	45	1,5
3. СУДСКА МЕДИЦИНА	30	1,0
4. СУДСКА ПСИХИЈАТРИЈА	30	1,0
5. КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ, УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕДМЕТИ, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА	30	1,0
6. СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ (ПРАВНА ТЕРМИНОЛОГИЈА)	45	1,5
МОДУЛ 3	180	6,0
1. МЕЃУНАРОДНО ПРАВО СО АКЦЕНТ НА ЕСЧП И ПРАКТИКАТА НА ЕСЧП	60	2,0
2. ПРАВО НА ЕУ	60	2,0
3. ЕТИКА, ДЕЛОВНА КУЛТУРА И ДЕОНТОЛОГИЈА	30	1,0
4. СУДСКА ПСИХОЛОГИЈА	15	0,5
6. РЕТОРИКА	15	0,5
ВКУПНО:	900	30

МОДУЛ 1

ГРАЃАНСКО ПРАВО

195 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Продлабочување на општите теоретски познавања за основните институти на граѓанското право;
- Разбирање на различните видови облигациски односи, начинот на нивно настанување, уредување и престанување, како и нивната поврзаност;
- Изучување на правното регулирање на односите во семејството;
- Разбирање на функционирањето на работните односи, односно на системот на вработување и правата и обврските што произлегуваат од него.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Оспособување за толкување на имотно-правните норми и анализирање на нивната содржина;
- Примена на граѓанско-правните норми во конкретни односи;
- Идентификување на облиците на владение на стварите уредени во објективното стварно право на РМ;
- Идентификување на основните принципи на наследувањето.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

А. ГРАЃАНСКО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

111 часа

СТВАРНО ПРАВО

28 часа

Прва тема – 12 часа

Теоретски дел: 5 часа

- Право на сопственост и видови сопственост;
- Сосопственост и заедничка сопственост;
- Стекнување имот во брачна и вонбрачна заедница;
- Стекнување право на сопственост (правни основи и начини);
- Заштита на правото на сопственост - видови тужби / бришечки (брисовни) тужби;
- Стекнување право на сопственост на странски правни и физички лица;

- Катастар на недвижности / Упис на правото на сопственост и правото на користење во катастарот на недвижности и тужби за постоење договорен однос.

Практичен дел: 7 часа

(1 час-посета на Катастар)

Втора тема – 7 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Заштита на владение;
- Службеност, видови и нивна заштита;
- Соседско право;
- Заложно право.

Практичен дел: 4 часа

Трета тема – 9 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Правен режим на градежно земјиште;
- Правен режим на земјиште во државна сопственост;
- Примена на Законот за градежно земјиште и Законот за градење;
- Конвалидација на договори за купопродажба на недвижност склучени за време на забрана на промет на земјиште;
- Стекнување сопственост по основ на градба, од несопственик;
- Договори за здружување средства за заедничка градба;
- Заштита на правото на сопственост кај дивите градби и злоупотреба на правото на имателите на бесправно изграден објект.

Практичен дел: 3 часа

ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО	40 часа
--------------------------	---------

Прва тема – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Правна и деловна способност на физичките и на правните лица;
- Договор, начин на склучување на договорот – општи услови на договорот;
- Форми на договорот - услов и рок;
- Застапувања – при склучување договор и полномошно;

- Настанување и престанок на обврските со посебен осврт на договорот;
- Капар и пишманлак.

Практичен дел: 3 часа

Втора тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Ништовност на договорите;
- Рушливост на договорите и рокови за поднесување тужба;
- Раскинување на договорите.

Практичен дел: 4 часа

Трета тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Причинување штета;
- Основи на одговорност;
- Штета;
- Видови одговорност;
- Надомест за штета и видови надомест;
- Надомест на штета од задолжително осигурување возила во сообраќајот;
- Надомест на нематеријална штета, основи и критериуми за нејзино определување;
- Граѓанска одговорност за навреда и клевета;
- Застареноста кај надомест на штета и регресен долг.

Практичен дел: 4 часа

Четврта тема – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Стекнување без основ;
- Побивање на должниковите правни дејства;
- Договорна казна и казнена камата;
- Парични обврски – валута – договорна камата.

Практичен дел: 2 часа

Петта тема – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Исполнување на договорите;
- Пребивање;
- Отпуштање на долг;
- Новација;
- Соединување (конфузија);
- Истек на време, отказ;
- Начини на престанување на обврските;
- Застареност на обврските и преклузија.

Практичен дел: 3 часа

Шеста тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Видови договори според ЗОО /да се обработат најчестите во практиката;
- Договор за продажба;
- Договор за заем;
- Договор за дар;
- Договор за закуп;
- Договор за дело;
- Договор за градење;
- Договор за осигурување;
- Договор за отстапување имот за време на живот;
- Договор за доживотна издршка.

Практичен дел: 4 часа

ТРУДОВО ПРАВО

19 часа

Прва тема – 10 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Засновање работен однос;
- Договор за вработување;
- Забрана на дискриминација и видови дискриминација;
- Заштита од вознемирување на работно место (мобинг);

- Права и обврски на работниците и на работодавците;
- Плати и надоместоци;
- Надомест на штета;
- Колективни договори;
- Нови работно-правни институти согласно со ЗРО (чл.78, чл.102).

Практичен дел: 4 часа

Втора тема – 9 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Штрајк;
- Заштита на посебни групи работници;
- Откажување договор за вработување (лични причини, причини на вина и деловни причини);
- Заштита во случај на повреда на правата на работникот;
- Меѓународни прописи и право на ЕУ в.в со работните односи/влијание на економската миграција на економскиот развој на земјите на ЕУ.

Практичен дел: 5 часа

СЕМЕЈНО И НАСЛЕДНО ПРАВО	14 часа
---------------------------------	---------

Прва тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Склучување и престанок на брак – поништување и развод на брак;
- Семејно насилство според Законот за семејство – мерки за заштита на семејството и лицата што се жртви на семејно насилство;
- Издржување – на брачниот другар, на децата, на родителите и на други роднини и определување издршка;
- Утврдување и оспорување на татковство и мајчинство;
- Постапка во семејни спорови.

Практичен дел: 4 часа

Втора тема – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Законски наследници – наследни редови;

- Нужни наследници, исклучување и лишување од нужен дел;
- Видови наследување – законско и тестаментално;
- Здобивање со оставина и откажување од наследство;
- Наследнички тужби.

Практичен дел: 3 часа

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ	10 часа
----------------------------------	---------

Прва тема – 5 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Авторско право;
- Сродни права;
- Повреда на авторското право и сродните права;
- Граѓанско-правна заштита на авторското право и сродните права.

Практичен дел: 3 часа

Втора тема – 5 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Поим на правото на индустриска сопственост;
- Патент, индустриски дизајн и трговска марка;
- Промет на правата од индустриска сопственост;
- Заштита на правата од индустриска сопственост.

Практичен дел: 3 часа

ГРАЃАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО	84 часа
---------------------------------	---------

ПАРНИЧНА ПОСТАПКА	59 часа
--------------------------	---------

Прва тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Надлежност и состав на судот;
- Рокови и рочишта;
- Записници;
- Тонско снимање на судските рочишта;

- Странки и нивни законски застапници и полномошници;
- Доставување; Видови доставување; Електронска достава;
- Поднесоци и уредност на поднесоците;
- Утврдување на вредноста на предметот на спорот;
- Трошоци на постапката.

Практичен дел: 4 часа

Втора тема – 13 часа

Теоретски дел: 7 часа

- Тужба и одговор на тужба;
- Претходно испитување на тужбата;
- Сопарничарство и видови;
- Докази и изведување докази;
- Подготвување главна расправа;
- Подготвително рочиште.

Практичен дел: 6 часа

Трета тема – 12 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Главна расправа;
- Јавност на главната расправа;
- Раководење со главната расправа.

Практичен дел: 6 часа

Четврта тема 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Видови судски одлуки;
- Судско порамнување;
- Пресуда – видови;
- Донесување и објавување пресуда;
- Решенија.

Практичен дел: 4 часа

Петта тема – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Жалбена постапка;
- Ревизија;
- Повторување на постапката;
- Повторување на постапката по конечна пресуда на Европскиот суд за човекови права во Стразбур.

Практичен дел: 4 часа

Шеста тема – 10 часа

Теоретски дел: 5 часа

- Посебни постапки;
- Постапка во спорови од работни односи;
- Постапка во спорови поради смеќавање на владение;
- Издавање платен налог;
- Постапка во спорови од мала вредност;
- Постапка пред избрани судови.

Практичен дел: 5 часа

ВОНПРОЦЕСНА ПОСТАПКА	11 часа
-----------------------------	---------

– 11 часа

Теоретски дел: 7 часа

- Определување надоместок за експроприрана недвижност;
- Судски депозит.
- Расправање на оставината со посебен осврт на упатување на парница;
- Уредување на односите меѓу етажните сопственици;
- Уредување на начинот на управување и користење заеднички предмети;
- Делба на заеднички предмет или имот со акцент за градежно изградено земјиште и земјоделско земјиште;
- Уредување меѓи;

Практичен дел: 4 часа

Медијација - 3 часаТеоретски дел: 2 часа

- Поим и принципи на медијација;
- Предности и ограничувања на медијацијата;
- Поим на медијатор и услови за медијатор;
- Комора на медијатори;
- Постапка на медијација;
- Медијацијата во кривичното право;
- Медијаторство во конкретни случаи (симулациски вежби).

Практичен дел: 1 час**Мирно решавање работни спорови – 2 часа**Теоретски дел: 1 час

- Решавање работни спорови од мировен совет (чл. 182 од Законот за работни односи);
- Решавање колективни работни спорови од арбитража (чл. 183 од Законот за работни односи).

Практичен дел: 1 час**Стопанска арбитража - 2 часа**Теоретски дел: 1 час

- Постојан избран суд – Арбитража при Стопанската комора на Македонија;
- Надлежности;
- Состав;
- Започнување и тек на постапката;
- Постапка на посредување за спогодбено решавање спорови;
- Развојот на APC во судовите на ЕУ.

Практичен дел: 1 час

7 часа**Теоретски дел: 3 часа**

- Извршна исправа, укинување на клаузулите за правосилност и извршност;
- Извршител – избор и обврски;
- Видови извршување;
- Правозаштитни средства при извршувањето - приговори, тужби;
- Постапка и средства за обезбедување на побарување.

Практичен дел: 4 часа

(вклучени посети кај извршител и нотар)

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулации на судења;
- пишување процесни одлуки;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- истражувања и семинарски работи;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата и други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта – работни материјали;
- **Закон за облигациските односи** („Службен весник на РМ“ бр. 18/01 со измени и дополнувања во бр. 4/02, 5/03, 84/08, 81/09 и 161/09 и исправка во бр.123/2013). Одлуки на Уставен суд У.бр. 121/01 од 12.09.2001 и У.бр. 67/02 од 17.07.2002;
- **Закон за сопственост и други стварни права** („Службен весник на РМ“ 18/01, со измени и дополнувања во бр. 92/08, 139/09 и 35/10; Одлука на Уставен суд У.бр. 173/07);
- **Закон за семејството** – пречистен текст („Службен весник на РМ“ бр. 157/08 со измени и дополнувања во бр. 67/10, 156/10, 39/12 и 44/12; Одлука на Уставен суд У.бр. 2/09 од 09.09.2009);
- **Закон за наследувањето** („Службен весник на РМ“ 47/96);
- **Закон за работни односи** (Пречистен текст во „Службен весник на РМ“, 54/13);
- **Закон за авторско право и сродни права** („Службен весник на РМ“, 115/10, со исправка во бр. 140/10 и дополнување во бр. 51/11);
- **Закон за индустриска сопственост** („Службен весник на РМ“, бр. 21/09 со измена и дополнување во бр. 24/11);
- **Закон за парнична постапка** („Службен весник на РМ“ бр. 79/05 со измени и дополнувања во бр. 110/08, 83/09, 116/10; Пречистен текст на ЗПП во „Службен весник на РМ“ бр. 7/11);
- **Закон за вонпарнична постапка** („Службен весник на РМ“ 9/08);
- **Закон за извршување** (Пречистен текст во „Службен весник на РМ“ 59/11, со измени во 148/11);
- **Закон за обезбедување на побарувањето** („Службен весник на РМ“ 87/07);
- **Закон за медијација** (Пречистен текст во „Службен весник на РМ“ 138/09);
- **Правилник на Постојаниот избран суд (Арбитража) при Стопанската комора на Македонија** (www.mchamber.org.mk);
- **Закон за градење** (Пречистен текст во „Службен весник на РМ“ бр. 70/13 со измени во бр. 79/13);
- **Закон за градежно земјиште** (Пречистен текст во „Службен весник на РМ“ бр. 59/13); Закон за изменување и дополнување на Законот за градежно земјиште („Службен весник на РМ“ бр. 137/13);
- **Закон за граѓанска одговорност за навреда и клевета** („Службен весник на РМ“ бр. 143/12);
- **Закон за заштита од вознемирување на работното место** („Службен весник на РМ“ бр. 79/13).

ТРГОВСКО ПРАВО

60 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Стекнување општи и теоретски познавања за институтите на трговското право;
- Запознавање со концептите на корпоративното управување и со корпоративната социјална одговорност;
- Запознавање со основите на правото на конкуренција и со правото за заштита на потрошувачите.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на најзастапените трговски друштва кај нас и во светот;
- Оспособување за читање и разбирање финансиски извештаи.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. Општи теми за трговските друштва – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Трговец и трговец поединец;
- Јавно трговско друштво, командитно друштво (поим, форми, основање, основни карактеристики, односи и престанок);
- Друштво со ограничена одговорност (основање, пристапување, истапување, акти, преобразба, односи меѓу содружниците, органи на управување, начин и рокови за оспорување на одлуките, ДОО без основна главнина);
- Акционерско друштво (основање, пристапување, истапување, акти, преобразба, односи меѓу акционерите, органи на управување, донесување одлуки, начин и рокови за оспорување на одлуките, зголемување и намалување на основна главнина);
- Друштвото со ограничена одговорност и акционерското друштво - најзастапени друштва во Европската унија и кај нас;
- Разграничување меѓу поимите „влог“ и „удел“, од една, и „основна главнина“ и „имот на трговско друштво како правно лице“, од друга страна;
- Статусни промени;
- Ликвидација;
- Прекршоци за кои спрема трговското друштво и спрема одговорното лице може да се изрече заштитна мерка – забрана на вршење дејност односно должност;
- Конфликт на интереси во трговското работење;
- Централен регистар на Република Македонија; Постапка за упис и спорови.

Практичен дел: 3 часа

2. Видови тужби според ЗГД – 10 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Тужба за утврдување ништовност на трговско друштво;
- Тужба за одговорност на содружникот и акционерот за обврските на трговското друштво;
- Правото на содружникот, односно на акционерот за судска заштита и за оцена на законитоста;
- Тужба за утврдување ништовност на упис;
- Тужба за утврдување ништовност и за побивање одлука на собранието и одлука донесена на собир на содружниците или со одлучување преку допишување;
- Судско испитување на одлуката за соодносот за размена при статусна промена;
- Судски спорови кај статусните промени.

Практичен дел: 4 часа

3. Општи теми за хартии од вредност и тргувањето со нив – 11 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Поим и правна природа на хартиите од вредност;
- Видови хартии од вредност;
- Трансакции и тргување со хартии од вредност;
- Финансиски извештаи и годишни сметки на друштвата;
- Берза на хартии од вредност;
- Комисија за хартии од вредност;
- Централен депозитар за хартии од вредност;
- Забранети дејства во работењето со хартии од вредност според Законот за хартии од вредност;
- Право на дивиденда (начин и рок на плаќање низ судската постапка), какво право е правото на дивидендата и дали треба да се дозволи плаќање камата за ненавремено исплатена дивиденда;
- Преземање на акционерските друштва;
- Сметководственото право – читање и разбирање финансиски извештаи и годишни (ревидирани) сметки на друштвата;
- Запознавање со терминологијата и базичните економски концепти неопходни за правилна оцена на доказите во судењата од економска природа.

Практичен дел: 5 часа

4. Стечајна постапка – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Услови за отворање стечајна постапка (основи за утврдување постоење на стечајна постапка, иницирање на стечајната постапка);
- Разграничување на поимите на (ин)солвентност, неликвидност, презадолженост;
- Органи на стечајната постапка (видови, надлежности);
- Стечаен управник (именување, овластувања, разрешување, одговорност);
- Отворање стечајна постапка (услови, начин, последици);
- Претходна постапка и формирање стечајна маса;
- Стечајна маса (оформување, процена, обезбедување на имотот);
- Доверители на стечајната маса (видови, рангирање, права);
- Различни и излачни доверители;
- Тужба во стечајна постапка (вид, рок за поднесување);
- Побивање на правните дејства на стечајниот должник (рокови, овластени лица за побивање, основи);
- План за реорганизација и можности претпријатието на стечајниот должник да продолжи да постои;
- Намирување на доверителите;
- Заклучување и запирање на стечајната постапка;
- Карактеристики на прекуграничниот (меѓународниот) стечај како неминовност во евроинтеграционите процеси на Република Македонија.

Практичен дел: 4 часа

5. Посебни теми за меница, чек и договори од трговското договорно право – 12 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Поим на меница;
- Видови меници;
- Менични дејства;
- Протест на меница;
- Менични побарувања;
- Поим на чек (издавање, форма, одговорност на издавачот);
- Договори во стопанскиот промет според Законот за облигационски односи (трговска продажба, осигурување, градење, шпедиција, складиштење, превоз, лиценца, заем,

лизинг, франшизинг, факторинг) и банкарски договори (депонирање хартии од вредност, акредитив, банкарска гаранција);

- Промена во страната на доверителот и должникот (пристапување кон долг и цесија).

Практичен дел: 6 часа

6. Посебни теми – 11 часа

- Комисија за заштита на конкуренцијата – (состав, надлежност, овластувања)/ Примена на Законот за заштита на конкуренцијата;
- Вертикални и хоризонтални договори (елементи, видови, изземања);
- Доминантна позиција (критериуми, мерки против злоупотреба на доминантната позиција);
- Улогата на економските докази во судот, начин на водење на вештаците и управување со материјалните докази-случаи на ЕСП;
- Концентрации (видови, услови, известување, суспензија, одлуки и санкции);
- Заштита на потрошувачите – општо (означување на производитите, права, обврски, договори, надлежни органи, здруженија на потрошувачите, санкции);
- Заштита на човековата околина;
- ЕУ банкарско и финансво право;
- Корпоративно управување - бизнис право;
- Посебен осврт на трговските договори како основни инструменти за водење бизнис; Концептот на електронска трговија e-commerce и допирните точки на овој вид трговски договори со класичните трговски договори;
- ЕУ-директивите за јавни набавки.

7. Постапка во стопански спорови – 2 часа

Теоретски дел: 1 часа

- Специфичности во однос на редовната постапка.

Практичен дел: 1 час

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се

реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта - работни материјали;
- **Закон за трговски друштва** („Службен весник на РМ“ бр. 28/04 со измени и дополнувања во бр. 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13 и 120/13; Одлуки на Уставен суд У. бр. 177/05 од 24.05.2006, 177/08 од 14.01.2009, 153/08 од 11.02.2009 г., 75/11 од 12.01.2011 г. и 169/11 од 09.02.2011);
- **Закон за меница** („Службен весник на РМ“, 3/02); **Закон за изменување и дополнување на Законот за меница** („Службен весник на РМ“, 67/2010);
- **Закон за чек** („Службен весник на РМ бр. 3/02 со измени во бр. 88/08; Одлука на Уставен суд У.бр. 63/02 од 23.04.2003);
- **Закон за сметководство за буџетите и буџетските корисници** („Службен весник на РМ“, 61/02, дополнувања во 98/02 и измени и дополнувања во 81/05 и 24/11);
- **Закон за заштита на конкуренцијата** („Службен весник на РМ“, 145/10, измени во 136/11);
- **Закон против нелојалната конкуренција** („Службен весник на РМ“, 80/99);
- **Закон за парнична постапка** („Службен весник на РМ“ бр. 79/05 со измени и дополнувања во бр. 110/08, 83/09, 116/10; Пречистен текст на ЗПП во „Службен весник на РМ“ бр. 7/11);
- **Закон за стечај** („Службен весник на РМ“ бр. 34/2006; со измени и дополнувања во бр. 126/2006, 84/07, 47/11 и 79/13; Одлука на Уставен суд од 19.12.2007 и У.бр.11 од 23.09.2009);

- **Закон за хартии од вредност** („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005; со измени и дополнувања во „Службен весник на РМ“ бр. 25/2007, 7/08, 57/10, 135/11 и 13/13; Одлуки на Уставен суд од 04.07.2007, 19.09.2007, 7.11.2007, 28.11.2007 и 18.03.2009;
- **Закон за облигациските односи** („Службен весник на РМ“ бр. 18/01 со измени и дополнувања во бр. 4/02, 5/03, 84/08, 81/09 и 161/09). Одлуки на Уставен суд У.бр. 121/01 од 12.09.2001 и У.бр. 67/02 од 17.07.2002.

УСТАВНО ПРАВО

15 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање со основните знаења од областа на уставната материја;
- Разбирање на уставното право како наука и на уставното право како гранка на позитивното право.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на основните норми на правните гранки на уставниот поредок на Република Македонија;
- Оспособување за препознавање на структурата и хиерархиската поставеност на правниот поредок;
- Идентификување на дејството на уставните норми и клучните вредности што тие норми ги штитат.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 9 часа

- Поим, структура, содржина и систематика на Уставот од 1991 година;
- Донесување и измена на Уставот;
- Темелни вредности на уставниот поредок на РМ;
- Основни слободи и права на човекот и граѓанинот;
- Организација на државната власт;
- Уставен суд на Република Македонија;
- Локална самоуправа во Република Македонија;
- Меѓународни односи и надворешна политика на Република Македонија;
- Народен правобранител на Република Македонија;
- Одбрана на Републиката, воена и вонредна состојба.

Практичен дел: 6 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта - работни материјали;
- Устав на РМ, со амандманите I – XXX („Службен весник на РМ“ 52/91, амандмани во 1/92, 31/98, 91/01, 84/03 и 107/05), Амандман XXXI („Службен весник на РМ“ бр. 3/09); Амандман XXXII („Службен весник на РМ“ бр.49/2011);
- Закон за Собрание на РМ („Службен весник на РМ“ бр. 104/2009);
- Деловник на Собранието на РМ („Службен весник на РМ“ 130/2010; измени во 23/13; пречистен текст на веб-страницата на Собрание на РМ);
- Закон за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/2006), Закон за измени и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 35/2008); Одлуки на Уставен суд од 16.04.2008 и од 10.09.20008, измени во „Службен весник на РМ“ бр. 150/2010;
- Закон за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ 150/07), Закон за изменување на Законот за јавно обвинителство („Службен весник на РМ“ бр. 111/08);
- Закон за Совет на јавни обвинители („Службен весник на РМ“ 150/07); измени во 100/2011;
- Закон за Судски совет на РМ („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006); измени во 150/2010 и 100/2011;
- Закон за народен правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003, измени и дополнувања во бр. 114/2009 и одлука на Уставен суд во бр.143/2008);

- Деловник на Уставен суд („Службен весник на РМ“ бр. 70/92);
- Закон за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на РМ“ бр. 50/2000 со измени и дополнувања во бр. 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11);
- Закон за Влада („Службен весник на РМ“ бр. 59/2000, со измени и дополнувања во бр. 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/10, 51/11 и 15/13);
- Изборен законик („Службен весник на РМ“ бр. 40/2006; со измени и дополнувања и исправки во бр. 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13 и 34/13; Одлука на Уставен суд во бр. 155/08;) Изборен законик – пречистен текст „Службен весник на РМ“ бр. 54/11; измени и дополнувања во бр.142/12, 31/13 и 34/13.

УПРАВНО ПРАВО

15 часа

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

- Запознавање со органите на управата;
- Способност за практична работа што се состои во донесување решенија со кои се решава за правата, обврските и за правните интереси на граѓаните;
- Запознавање со правните можности и постапката за оспорување на незаконито решение издадено од орган на управата;
- Идентификување на управно-судската заштита.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 7 часа

1. Управно право

Државна управа

- Надлежност на државната управа;
- Начела на работа на органите на државната управа.

Организација на државната управа

2. Управна постапка

- Начела на управната постапка;
- Поведување управна постапка;
- Видови одлуки во управната постапка;
- Жалба и постапка по жалба;
- Вонредни правни средства;

3. Управен спор

- Што опфаќа судската заштита во управниот спор;
- Странки во управниот спор;
- Постапка пред Управниот суд / Видови одлуки;
- Постапка пред Виш управен суд / Видови одлуки;
- Правни средства;
- Задолжителност на пресудите.

4. Постапки утврдени со посебни закони

Практичен дел: 8 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на Управниот суд и институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта - работни материјали;
- Закон за општата управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 38/05); Закон за изменување и дополнување на Законот за општа управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 110/08; 51/2011);
- Закон за управните спорови („Службен весник на РМ“, бр. 62/06); Одлука на Уставен суд од 13.02.2008 („Службен весник на РМ“ бр. 27/08); Одлука на Уставен суд од 16.9.2009 („Службен весник на РМ“ бр. 117/09); Закон за изменување и дополнување на Законот за управните спорови („Службен весник на РМ“ бр. 150/2010), Одлука на Уставен суд од 15.12.2010 („Службен весник на РМ“ бр. 171/2010);
- Закон за судовите („Службен весник на РМ“, бр. 58/06); Закон за изменување и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 35/08 и 150/10);
- Закон за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на РМ“ бр. 58/2000; 44/2002; 82/08);
- Закон за парнична постапка („Службен весник на РМ“ бр. 79/05 со измени и дополнувања во бр. 110/08, 83/09, 116/10; Пречистен текст на ЗПП во „Службен весник на РМ“ бр. 7/11);
- Закон за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 55/2013);
- Закон за даночна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 13/06, со измени и дополнувања во бр. 88/08, 159/08, 105/09, 133/09, 145/10, 171/10, 53/11, 39/12 и 84/12);
- Царински закон („Службен весник на РМ“ бр. 39/05 и измени и дополнувања во бр. 4/08, 47/10, 158/10, 44/11, 53/11, 11/12 и 171/12).

ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРАВНО ИСТРАЖУВАЊЕ

30 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со основите на информатичката технологија.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Совладување на работа со глумче и тастатура;
- Стекнување основни познавања за оперативниот систем;
- Стекнување основни познавања за обработка на текст;
- Стекнување основни познавања за табеларни пресметки;
- Стекнување основни познавања за изготвување презентации;
- Стекнување основни познавања за пребарувања на интернет.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. **Хардвер, софтвер и оперативен систем. Microsoft Windows XP – 4 часа**

- Теоретски дел: 2 часа
 - Дефиниции и видови хардвер, софтвер и оперативни системи;
 - Безбедност на компјутерските податоци (хардверски и софтверски оштетувања), архивирање и бекапирање;
 - Основни активности при работа со компјутер и со оперативен систем Microsoft Windows XP;
 - Работа со прозорци;
 - Работа со датотеки и папки;
 - Средување Windows;
 - Мултимедија (слики, музика, видео) во Windows XP;
 - Основни етички принципи при користење на компјутерите;
 - Авторски права и интелектуална сопственост.

Практичен дел: 2 часа

2. Почетна обука за обработка на текст – Microsoft Word 2007 – 8 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Стекнување основни познавања за работа со текст-процесор;
- Пишување документ;
- Уредување текст;
- Форматирање текст;
- Обликување документ;
- Работа со табели;
- Вметнување објекти во текст;
- Последни подготовки на документ за печатење.

Практичен дел: 6 часа

3. Почетна обука за табеларни пресметки – Microsoft Excel 2007 – 8 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Стекнување основни познавања за работа со програма за табеларни пресметки;
- Заеднички алатки со Microsoft Word 2007;
- Разлики со претходните верзии на програмата;
- Внесување податоци во ќелии;
- Уредување податоци во табела;
- Форматирање податоци;
- Работа со ќелии, редици, колони и работни листови;
- Работа со формули и функции;
- Претставување на податоците со графикони;
- Подготовка на работна книга за печатење.

Практичен дел: 6 часа

4. Почетна обука за изработка на презентации – Microsoft PowerPoint 2007 – 4 часа

Теоретски дел: 1 час

- Составни делови и карактеристики на презентација;
- Креирање презентација;
- Финализирање и прикажување презентација;
- Форматирање и уредување презентација и слајд;

- Финализирање и прикажување презентација.

Практичен дел: 3 часа

5. Почетна обука за користење интернет и електронска пошта – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Запознавање со компјутерските мрежи и видови компјутерски мрежи;
- Интернет-терминологија;
- Интернет-сервиси;
- Заштита на компјутерот од вируси и упади однадвор;
- Почитување авторски права и права на интелектуална сопственост при преземање/снимање материјали од интернет;
- Работа со веб;
- Прелистувачи и пребарувачки машини;
- Користење електронска пошта;
- Користење апликација за комуницирање преку пораки (message communicators) и интернет-телефонија.

Практичен дел: 1 час

6. Интернет во судството на РМ – 4 часа

Теоретски дел: 1 час

- Примената на ИТ во судството во РМ;
- Улогата на CMS, LDBIS во судството;
- Што е E-justice и нејзината улога во судството во РМ;
- Моќностите на MOODLE;
- Состојба со интернет и веб-страниците на судовите и јавните обвинителства на РМ;
- Практичен дел: 3 часа.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- Поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- Континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- Лабораториски вежби - практична работа;
- Групни вежби;
- Други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта со работни материјали.

МОДУЛ 2**КРИВИЧНО ПРАВО****225 часа****А. КАЗНЕНО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО**

100 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Изучување на општите кривично-правни институти низ конкретни случаи од практиката на сите инстанции на судовите;
- Изучување на најновите измени на легислативата;
- Идентификување на проблемите и дилемите што се јавуваат во практиката;
- Примена на компаративното искуство;
- Изучување одделни класични институти;
- Изучување на новите институти вградени во националната легислатива, со посочување на меѓународните стандарди и конвенции на СЕ и ОН како и на ЕУ;
- Запознавање со измените на КЗ во процедура.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Стекнување знаење и вештини за идентификување на институтите што се изучуваат и соодветна примена на законските одредби;
- Оспособување за самостојно извршување на судиската, односно јавнообвинителската функција.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ**I. ОПШТ ДЕЛ НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК**

34

1. Кривично дело – 4 часа**Теоретски дел – 2 часа:**

- Елементи на кривичното дело;
- Основи за исклучување на противправноста;

- Учество на повеќе лица во извршување кривично дело.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со сценарио во врска со темите.

2. Кривична одговорност – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Елементи на кривичната одговорност;
- Основи за исклучување на кривичната одговорност;
- Начин на утврдување на пресметливоста.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со сценарио во врска со темите.

3. Системот на казните и алтернативните мерки – 14 часа

Теоретски дел – 7 часа:

- Видови казни – затвор, парична казна и новите казни од член 38-б, 38-в и 38-г од КЗ;
- Правила за одмерување на казната, олеснувачки и отежнувачки околности;
- Ублажување и граници на ублажувањето на казната; разграничување меѓу олеснителни околности и основи за ублажување;
- Ослободување од казна;
- Разграничување меѓу стек (идеален и реален) и продолжено кривично дело;
- Алтернативни мерки;
- Условна осуда и судска опомена;
- Условно прекинување на кривичната постапка, општокорисна работа и куќен затвор;
- Кривична одговорност на правното лице / и одредбите од ЗКП;
- Конфискација на имот, имотна корист и одземање предмети / одредбите од ЗКП причина за малиот број на изречени одлуки / Законот за управување со конфискуван имот / улога на Дирекцијата согласно со законот;
- Казнената политика во РМ – статистички показатели и улогата на повисоките судови во воедначување на истата / преиначени одлуки за казната и најчести причини.

Практичен дел – 7 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите, дискусии.

4. Закон за малолетничка правда – 12 часа

Теоретски дел – 6 часа:

- Новиот концепт на Законот;
- Материјално-правни одредби;
- Постапка спрема малолетници;
- Сослушување малолетник;
- Сослушување жртва-малолетник;
- Примена на алтернативните мерки и на мерките за безбедност.

Практичен дел – 6 часа:

- Вежби со студии на случаи во врска со темите, дискусии.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК

66 часа

1. Кривични дела против животот и телото – 6 часа

Теоретски дел – 3 часа:

- Убиство, квалификувани видови убиство и привилегираните кривични дела убиство;
- Тешка телесна повреда / разграничување на облиците;
- Докази за утврдување на фактите / обезбедување траги и докази, увид и реконструкција / соработка на МВР и ЈО;
- Одделните криминалистички вештачења кај овие кривични дела;
- Кривичните дела против животот и телото со квалификаторен елемент на семејно насилство;
- Улогата на невладиниот сектор во поддршката на жртвите кај семејно насилство.

Практичен дел – 3 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

2. **Кривични дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот и кривични дела против изборите и гласањето – 4 часа**

Теоретски дел – 2 часа:

- Повреда на авторското право и сродните права / пиратерија – неовластена употреба на туѓа фирма, туѓ пронајдок или софтвер (овде со оглед дека се кр. дела в.в со авторските права, тука се сместени, иако некои се од другите глави);
- Најчестите кривични дела и прекршоци против изборите и гласањето на последните избори / проблеми во докажувањето / примери од практиката / најчести санкции;
- Кривични дела на тортура и дискриминација / криминал од омраза со излагање на меѓународните рамки.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

3. **Кривични дела против половата слобода и половиот морал – 6 часа**

Теоретски дел – 3 часа:

- Силување / видови докази и вештачења;
- Полов напад врз малолетник што не наполнил 14 години;
- Кривични дела во врска со сексуалната злоупотреба каде што жртви се деца и малолетници и улогата на Центарот за социјални работи.

Практичен дел – 3 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

4. **Кривични дела против бракот, семејството и младината – 4 часа**

Теоретски дел – 2 часа:

- Осврт на кривичните дела каде што жртва е малолетно лице / посебни мерки за негова заштита во текот и вон постапката / меѓународни стандарди;
- Улогата на Центарот за социјални работи и соработката со него кај овие кривични дела и користење на доказите собрани од овој орган.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

5. Кривични дела против здравјето на луѓето – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Облици на неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурзори;
- Овозможување употреба на наркотични дроги;
- Разлики во алтернативно одредените дејства на кривичните дела;
- Видови вештачења и обезбедување правнорелевантни докази;
- Казнување или лекување на сторителите зависници.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

6. Кривични дела против животната средина и природата – 2 часа

Теоретски дел – 1 час:

- Загадување на животната средина и природата, со посебен осврт на бланкетните норми / меѓународните документи;
- Разграничување на ова кривично дело од соодветниот прекршок.

Практичен дел – 1 час:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

7. Кривични дела против имотот – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Кражба, тешка кражба, разбојништво и разбојничка кражба;
- Разлика меѓу кривичното дело измама и граѓанско-правен однос;
- Кривични дела во врска со стечајот;
- Компјутерски криминал. Компјутерска измама (случаи на бришење на книговодствената евиденција и на доказите); компјутерски фалсификат (заради сродност е ставено овде) домашна и меѓународна легислатива/практика.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

8. Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството – 6 часа

Теоретски дел – 3 часа:

- Перење пари и други приноси од казниво дело / домашна и меѓународна легислатива;
- Кривичното дело даночно затајување и неговите разлики од прекршокот;
- Кривични дела во врска со берзата, хартиите од вредност и уделите;
- Криумчарење;
- Царинска измама од чл. 278-а;
- Создавање монополска положба и предизвикување растројство на пазарот;
- Нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет;
- Видови финансиски експертизи кај овие кривични дела.

Практичен дел – 3 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

9. Кривични дела против службената должност – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Појавни облици на кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл. 353 од КЗ со посебен осврт на јавните набавки/примери од практиката;
- Несовесно работење во службата;
- Кривичните дела в.в со поткупот;
- Противправно стекнување и прикривање имот / Прикривање на потеклото на несразмерно стекнат имот.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

10. Кривични дела против правниот сообраќај – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Битни обележја на кривичното дело Фалсификување исправа, во врска со кривичното дело Посебните случаи на фалсификување исправи;
- Разграничувањето на материјалниот од интелектуалниот фалсификат.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

11. Кривични дела против безбедност на јавниот сообраќај – 2 часа

Теоретски дел – 1 час:

- Основни и потешки видови, разлики меѓу одделните случаи;
- Видови вештачења – сообраќајно-техничко, придонес на оштетениот, за присуство на алкохол, обдукција кај обликот со смртна последица.

Практичен дел – 1 час:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

12. Кривични дела против јавниот ред – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Битни обележја на кривичното дело Недозволно изработување, држење и тргување со оружје или распрскачки материи и определување на границата меѓу прекршок и ова кривично дело; можните проблеми и грешки при собирањето на доказите, особено при претресот и увидот;
- Феноменот на тероризмот, меѓународните рамки на тероризмот, финансирањето на тероризмот, новите облици тероризам, облици тероризам, меѓународна соработка.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите

13. Кривични дела против човечноста и меѓународното право – 4 часа

Теоретски дел – 2 часа:

- Битни обележја на кривичното дело трговија со луѓе од чл. 418-а и разграничување од кривичното дело посредување во вршење проституција од чл. 191 од КЗ;
- Битни елементи на кривичното дело криумчарење мигранти од чл. 418-б, разграничување со кривичното дело недозволно преминување на државната граница;

- Дејствата на извршување на овие кривични дела со осврт на Конвенцијата на ОН против транснационален организиран криминал со протоколите; Улогата на граѓанско општество за поддршка на жртвите и улогата на Транзитниот центар за сместување на жртвите.

Практичен дел – 2 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

14. Закон за прекршоци – 7 часа

Теоретски дел – 3 часа:

- Постапка, прекршочни санкции;
- Улогата на прекршочните комисии.

Практичен дел – 4 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

16. Новините во Кривичниот законик – 5 часа

- Новите кривични дела и измените во некои кривични дела.

Теоретски дел – 2 часа:

Практичен дел – 3 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

Б. КАЗНЕНО ПРОЦЕСНО ПРАВО	125 часа (40 + 85)
----------------------------------	---------------------

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- ПОСТОЕЧКИОТ ЗКП:
- Осврт на постапките на ЈО и судијата по приемот на иницијалниот акт за започнување и водење на постапката;
- Стекнување продлабочени знаења за фазата на истрага, главниот претрес, доказната постапка;
- Редовни и вонредни правни лекови.
- НОВИОТ ЗКП:

- Запознавање со новиот концепт на ЗКП;
- Односот на Јавното обвинителство со полицијата;
- Разбирање на улогата на јавниот обвинител во претходната постапка – предистражна и истражна;
- Запознавање со изменетиот концепт на главната расправа;
- Стекнување неопходни знаења за спогодување.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

ПОСТОЕЧКИОТ ЗКП:

- Оспособување за оцена на валидноста, веродостојноста, доказната вредност на доказите, особено на контрадикторните докази;
- Развивање на умешноста за успешно раководење и управување со предметот во сите фази на постапката;
- Оспособување за независно, ефикасно одлучување и пишување на пресудите и другите процесни акти.

НОВИОТ ЗКП:

- Оспособување за водење на кривичната постапка и улогата на секој од субјектите;
- Стекнување вештини за изведување докази, директно, вкрстено и дополнително испитување;
- Стекнување вештини за спогодување.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

ПОСТОЕЧКИОТ ЗКП – 40 часа:

1. Субјекти во кривичната постапка – 1 час

Теоретски дел: 1 час

- Јавен обвинител (основни права, должности и надлежност);
- Оштетен и приватен тужител (права и должности, преземање на кривично гонење во случај на откажување на јавниот обвинител, разлики меѓу јавниот обвинител и оштетениот како тужител, одлуки на судот по супсидијарно обвинение);
- Бранител (овластувања во преткривична и кривична постапка, задолжителна и факултативна одбрана, отповикување на полномошното, однос со другите државни органи);
- Улогата на јавниот обвинител во сите фази на постапката;
- Жртва, оштетен, приватен тужител – положба, права и заштита;

- Права на одбраната и бесплатна правна помош.

2. Имотно-правни барања – 1 час

Теоретски дел: 1 час

- Овластени лица за поднесување предлог;
- Видови вештачење за штета;
- Видови одлуки на судот.

3. Преткривична постапка – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Кривичната пријава и овластувањата на МВР, на Царинската управа и на финансиската полиција; Меѓусебен однос на јавниот обвинител и МВР;
- Постапување на јавниот обвинител по кривичната пријава и неговите одлуки (решение, барање потребни известувања, барање за спроведување истрага, директен обвинителен акт);
- Отстапување од принципот на легалитет во кривичното гонење (чл. 154 и 155 од ЗКП);
- Посебни истражни мерки.

Практичен дел: 2 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

4. Истрага и истражни дејства – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Разлика меѓу основи на сомнение и основано сомнение;
- Одлуки на истражниот судија по повод барањето за поведување истрага (решение за спроведување, проширување, запирање и прекин на истрагата);
- Права на странките и траење на истрагата;
- Истражни дејства;
- Конкретни примери на добри и лоши практики и на најчести грешки и повреди на правата при собирање на овие докази.

Практичен дел: 2 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

5. Мерки за обезбедување присуство на обвинетиот – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Покана;
- Приведување;
- Ветување на обвинетиот дека нема да го напушти живеалиштето, односно престојувалиштето;
- Други превентивни мерки со кои се обезбедува присуство на обвинетиот;
- Гаранција;
- Куќен притвор;
- Притвор (основи за определување, времетраење, укинување, постапка по жалба, разлика меѓу лишување од слобода и притвор, обврски на МВР при лишување од слобода, притвор во скратена постапка, обврски на советот од чл. 22 ст. 6 од ЗКП, овластени предлагачи за определување, продолжување и укинување на притворот по подигнат обвинителен акт).

Практичен дел: 2 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

6. Обвинување и приговор на обвинителен акт – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Содржина на обвинителниот акт, односно обвинителниот предлог; Одлуки на кривичниот совет по приемот на обвинителниот акт, особено кога обвинетиот е во притвор, или кога со обвинението се предлага определување притвор; Директно (непосредно) обвинение.

Практичен дел: 3 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

7. Заштита на сведоците, на соработниците на правдата и на жртвите – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Дејства на јавниот обвинител, на истражниот судија и на претседателот на советот за заштита на оваа категорија лица;
- Вклучување во програмата за заштита на сведоци;
- Техники за испитување заштитен сведок – видеоконференција.

Практичен дел: 1 час

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

8. Подготовка на главен претрес, главен претрес и пресуда – 8 часа

Теоретски дел: 4 часа

- Обврски на судијата/претседателот на советот по приемот на обвинителниот акт/предлог, супсидијарно обвинение/приватната тужба, разлика во постапувањето, кога станува правосилен обвинителниот акт, закажување на главниот претрес, водење предвиденција, следење на движењето на предметот, почеток и тек на претресот, јавност, судење со медиуми и мониторинг, постапување во притворски и итни предмети и предмети за кои постои медиумски интерес, раководење, одржување на редот во судницата, водење записник;
- Редослед на изведување на доказите, распит на обвинет, сослушување сведоци и вештаци, читање вербални и материјални докази, директни и индиректни докази, постапување на судот во случај на приговори на странките за издвојување докази кои се прибавени на незаконит начин, постапување со контрадикторни докази (отстапување од исказот во истрага, оценка на вештачењето како доказ);
- Најчести случаи на одлагање и прекинување, најчести злоупотреби на процесните права од страна на странките и нивно санкционирање (недоаѓање на странките, на бранителите, откажување на полномошно од бранителот, одлагање поради медицински причини), можности за враќање на претресот во претходни фази, измена и проширување на обвинението;
- Завршен збор на странките;
- Судење во отсуство (најчести повреди на правото на одбрана);
- Разлики меѓу редовна и скратена постапка; Постапување на судот по приемот на обвинителниот предлог, односно на приватната тужба;
- Други посебни постапки.

Практичен дел: 4 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

9. Пресуда – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Изрекување пресуда, видови пресуди и основи за нивно донесување, идентитет на пресудата и обвинението, можности и граници за менување на обвинението во пресудата, објавување на пресудата, пречекорување на обвинението, писмена изработка и рокови, образложение, потреба од јасност и разбирливост на пресудите, доставување.

Практичен дел: 2 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

10. Редовни правни лекови – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Содржина на жалбата;
- Основи за поднесување жалба, со осврт на чл. 381, 382, 383 и 384 од ЗКП;
- Постапка по жалба, граници на испитување на првостепената пресуда и одлуки на второстепен суд по жалба;
- Жалба на решение;
- Конкретни примери и статистички податоци од повисоките судови за најчестите повреди кои во одреден период доведуваат до укинување и преиначување на пресудите.

Практичен дел: 1 час

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

11. Вонредни правни лекови – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Право и неправо повторување на кривичната постапка;
- Повторување на постапката во случај на утврдување повреда со пресуда на ЕСЧП во Стразбур;
- Вонредно ублажување на казната;
- Барање заштита на законитоста;
- Вонредно преиспитување на правосилна пресуда.

Практичен дел: 1 час

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

12. Извршување санкции – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Условен отпуст;
- Новата улога на судијата за извршување санкции и на јавниот обвинител (потреба од активна улога и координација со сите органи инволвирани во извршувањето);
- Прекин и одлагање на извршувањето;
- Начин на извршување затвор и парична казна, најчести проблеми и причини за одлагање и дејства насочени кон застарување и одолговлекување на извршувањето на паричната и затворската казна;

- Заштита на правата на осудените лица, меѓународни затворски правила.

Практичен дел: 1 час

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

НОВИОТ ЗКП – 85 часа:

1. Новиот концепт на ЗКП – потреба и оправданост – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Новата улога на јавниот обвинител, судијата на претходна постапка, правосудната полиција и одбраната – нови односи и систем на овластувања и контрола меѓу сите учесници во постапката.
- Должности на полицијата во врска со сторено кривично дело.

Практичен дел: 1 час

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

2. Претходна постапка - Предистражна постапка - 20 часа

Теоретски дел: 7 часа

- Раководење на фазата на откривање и пријавување од страна на јавниот обвинител, овластувања на јавниот обвинител спрема правосудната полиција;
- Отфрлање на кривичната пријава/права на оштетениот;
- Овластувања на полицијата и правосудната полиција;
- Постапка за испитување на обвинетиот;
- Постапка за испитување сведоци;
- Испитување на посебно ранливи жртви и сведоци;
- Новини во вештачењето;
- Посебни истражни дејства.

Практичен дел: 13 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

3. Претходна постапка – Истражна постапка – 22 часа

Теоретски дел: 10 часа

- Надлежност за спроведување на истражната постапка;
- Надлежност на судијата за претходна постапка;
- Истражни дејства кои може самостојно да ги преземе јавниот обвинител;
- Истражни дејства на одбраната;
- Испитување на осомничениот;
- Испитување сведок.

Практичен дел: 12 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

3. Фаза на обвинување – 6 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Доказно рочиште;
- Обвинителен акт и приговор на обвинителниот акт;
- Тек на рочиштето во случаи на изјава за признание на вината;
- Рочиштето по повод предлог-спогодба, оценка и одлуки по повод спогодбата;
- Упатување на судење.

Практичен дел: 4 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

4. Главна расправа – 24 часа

Теоретски дел: 10 часа

- Новите начела на водење на главната расправа;
- Воведни зборови;
- Записник за главната расправа и начин на водење;
- Испитување на обвинетиот;
- Директно испрашување, техники и практики;
- Вкрстено испрашување, техники и практики;
- Дополнително испитување;
- Улога на претседателот на советот;

- Исклучок од непосредно изведување на доказите;
- Завршни зборови.

Практичен дел: 14 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

5. Спогодување – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

1. Постапка за донесување пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот.
2. Поднесување предлог-спогодбата, услови, должности на јавниот обвинител.
3. Елементи на предлог-спогодбата.
4. Учество на бранителот на осомничениот во спогодувањето.
5. Постапување по предлог-спогодбата.
6. Донесување пресуда врз основа на предлог-спогодба.

Практичен дел: 3 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

6. Забрзани постапки – 5 часа

Теоретски дел: 2 часа

Практичен дел: 3 часа

- Практични вежби поврзани со темите – конкретно определени со распоредот на часови.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулација на судења;
- пишување процесни акти;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата (затвори, установи за лекување зависници), центар за социјални работи, полиција, криминалистичка техника, Интерпол;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Интерна скрипта - работни материјали;
2. Кривичен законик („Службен весник на РМ“ 30/04, измени во 19/04, 81/05, 60/06, 73/06 и 7/08, 139/08; 114/09; 51/2011; 40/2012; 142/2012; 82/2013 и 55/2013);
3. Закон за кривична постапка („Службен весник на РМ“ 15/05 – пречистен текст); Закон за измени и дополнување на Законот за кривична постапка („Службен весник на РМ“ бр. 83/08, бр. 67/09; 51/2011);
4. Закон за кривична постапка (ќе се применува од 01.12.2013 година) Службен весник на РМ бр. 150/2010; 100/2012;
5. Закон за извршување на санкциите („Службен весник на РМ“ 2/06); Одлука на Уставен суд од 5.10.2006; 57/2010;
6. Закон за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/2006), Закон за измени и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 35/2008); Одлуки на Уставен суд од 16.04.2008 и 10.09.2008, измени во „Службен весник на РМ“ бр. 150/2010;
7. Закон за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ 150/07), Закон за изменување на Законот за јавно обвинителство („Службен весник на РМ“ бр. 111/08);
8. Закон за Совет на јавни обвинители („Службен весник на РМ“ 150/07); измени во 100/2011;
9. Закон за малолетничка правда („Службен весник на РМ“ 87/07), Закон за изменување на Законот за малолетничка правда („Службен весник на РМ“ бр. 103/08 и 161/08 и 145/2010);

10. Закон за медијација – пречистен текст во „Службен весник на РМ“ бр. 138/2009; Одлуки на Уставен суд („Службен весник на РМ“ бр.119/06 и „Службен весник на РМ“ бр. 77/07);
11. Закон за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 98/08); измени во „Службен весник на РМ“ бр. 145/2010 и 104/2013;
12. Закон за заштита на сведоци („Службен весник на РМ“ бр. 38/05); Закон за дополнување на Законот за заштита на сведоци („Службен весник на РМ“ бр. 58/05).

КРИМИНАЛИСТИКА

45 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со основите на криминалистиката и нејзината систематизираност во трипартитниот систем: криминалистичка тактика, криминалистичка методика и криминалистичка техника.
- Запознавање на учесниците со начините на дознавање за постоење на кривичните дела.
- Запознавање на учесниците со основните истражни мерки и дејства, тактиките и техниките на нивното преземање во откривањето, разјаснувањето, докажувањето и превенирањето на криминалитетот.
- Запознавање на учесниците со видовите и начините на организирање на криминалистичките евиденции.
- Запознавање на учесниците со принципите на соработка на националните безбедносни служби и правосудните органи.
- Запознавање на учесниците со меѓународната криминалистичко полициска соработка.
- Запознавање со форензиката како мултидисциплинарна наука која обезбедува објективни/непристрасни научни докази за потребите на судовите.
- Запознавање со комплексната на статусот форензичар во улога на вештак во судска постапка.
- Запознавање со визиите и стратешките определби на форензичките служби.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Стекнување со основни/фундаментални знаења од областа на техниките кои се употребуваат во криминалистичките истраги на лице место.
- Овозможување да се добијат и разберат неопходно потребните знаења и информации од легална, техничка, процедурална и искуствена природа со цел квалитетно и успешно водење на криминалистичката истрага на лице место.
- Идентификување на: експертните области, видовите експертни дејства и типовите анализи, како и методите и техниките што се применуваат во форензичките служби.
- Оспособување на кандидатите да ги разберат спецификите на примената на форензиката во истрагата на лице место и во лабораториски услови.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. Основни принципи на криминалистичката тактика – 20 часа

Теоретски дел: 7 часа

- Системност и законитост во развојот на криминалистиката;
- Начини на дознавање за постоење кривични дела;
- Индицијален метод за откривање и разјаснување кривични дела;
- Криминалистички евиденции;
- Претрес на лице, стан, возило, пронаоѓање и фиксирање докази;
- Потражна дејност;
- Тајна опсервација и посебни истражни мерки;
- Информативен разговор;
- Меѓународна полициска соработка.

Практичен дел – 13 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

2. Основни принципи на криминалистичката техника/форензиката – 25 часа

Теоретски дел: 10 часа

- Истражување на лице место/увид на лице место;
- Специфичност на истраги на лице место кај конкретни кривични дела од аспект на траги и нивното форензичко значење;
- Начин на обезбедување и фиксирање, како и доказна вредност на трагите;
- Post mortem истраги со посебен акцент на DVI истрагите;
- Видови криминалистички вештачења;
- Одредување на правецот на вештачењето;
- Примена на најсовремени методи и техники за конкретни експертни дејства;
- Микротраги и нивна доказна вредност;
- Идни стратешки определби на форензичките служби.

Практичен дел – 15 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулации;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- истражувања и семинарски работи;
- презентации;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА:

- Интерна скрипта со работни материјали.

СУДСКА МЕДИЦИНА

30 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со основите на судската медицина;
- Оспособување на учесниците за избор на вешти лица;
- Утврдување на вредноста на медицинската документација.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Оспособување на кандидатите за идентификување случаи на лекарски грешки и несовесно лекување;
- Совладување на логиката за вештачење на телесните повреди во однос на нивна квалификација и динамика на настанување;
- Совладување на логиката за одредување на времето на смртта, причината за смртта и механизмите на настанување на смртта во контекст на анализа на конкретен настан;
- Обезбедување материјални докази во предистражната и истражната постапка – увид на местото на настанот.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 15 часа

- Индикации за судско-медицинска обдукција, ексхумација, утврдување на *causa mortis*;
- Присуство на обдукција и анализа на настанот од кривично правен аспект;
- Избор на вешти лица и процена на нивната стручност и квалификација;
- Процена на вредноста и веродостојноста на вештачењата и евалуација на применетите методи;
- Анализа на вештачења и методологијата и логиката за утврдување на доказите низ призма на Кривичниот законик и Законот за кривична постапка;
- Соработка со судот при подготовката за сослушување на вештакот;
- Разлика меѓу стручни и правни прашања / за кои прашања судот не треба да го прашува вештакот, ниту да дозволи прашања на странките и бранителите;
- Случаи и основи за определување дополнително вештачење / што се спротивни вештачења / што е супервештачење и причини за нивното често определување од страна на судот;

- Значењето и улогата на вештото лице во увидот на местото на настанот. Анализа на списи и документација оформена на увид;
- Компликации, последици и квалификација на телесни повреди, со анализирање конкретни предмети;
- Лекарска грешка и несовесно лекување, со анализирање конкретни предмети;
- Принципи и методи за вештачење на татковство. Анализа на пример;
- ДНА-метода – вредноста и ограничувањата. Посета на лабораторија, анализа на конкретен предмет;
- Нематеријална штета – избор на вешто лице. Анализа на конкретни предмети;
- Експертиза на општата животна способност, на професионалната и општата работна способност, нагруденост, бол, страв. Анализа на конкретни предмети;
- Вредноста на медицинската документација во вештачењето.

Практичен дел – 15 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- Power Point презентации на темите;
- Поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- Посета на обдукција во сала;
- Посета на лаборатории и следење обработка на конкретен проблем;
- Континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- Анализа на случаи од практиката;
- Групни вежби;
- Истражувања и семинарски работи;
- Други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта со работни материјали.

СУДСКА ПСИХИЈАТРИЈА

30 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со основите на судската психијатрија;
- Разбирање на значењето на судската психијатрија за водење постапка пред судовите;
- Запознавање со основните видови судски вештачења.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Оспособување на кандидатите за разбирање на значењето на судското вештачење за донесување правилна судска одлука;
- Оспособување на кандидатите за идентификување на видот на вештачење кое е потребно за конкретниот случај.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 15 часа

- Предмет, задачи и граници на судската психијатрија;
- Способност за вина (пресметливост, непресметливост, битно намалена пресметливост, *Actiones liberae in causa*);
- Улогата и местото на вештакот во истражната, во кривичната и во парничната постапка;
- Личноста на вештакот;
- Видови судско-психијатриски вештачења;
- Мерки на безбедност од медицински карактер;
- Анализа на разни психијатриски вештачења изречени за мерките на безбедност од КЗ;
- Соработка со ЈО и судот во одредување на содржината на наредбата за вештачење и анализа на вештачењето од страна на судот/ЈО;
- Подготовка на судот за сослушување на вештакот;

- Разлика меѓу стручни и правни прашања;
- Причини и случаи на одредување дополнително вештачење;
- Што се противречни вештачења и што е супервештачење и кога се определува;
- Нематеријална штета. Видови нематеријална штета;
- Деловна способност;
- Симулација, агравација, дисимулација;
- Судско-психијатриско значење на шизофренијата. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на биполарно афективно растројство. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на паранојата. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на деменцијата. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на реактивните психози. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на акутните симптоматски психози. Презентација на судско вештачење / сослушување вештак;
- Судско-психијатриско значење на дисоцијално растројство на личноста. Презентација на судско вештачење / сослушување вештак;
- Судско-психијатриско значење на невротичните состојби. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на алкохолизмот и алкохолните психози. Презентација на судско вештачење;
- Судско психијатриско значење на зависниците од дрога. Презентација на судско вештачење/сослушување вештак;
- Судско-психијатриско значење на епилепсиите. Презентација на судско вештачење;
- Судско-психијатриско значење на самоубиството. Презентација на судско вештачење.
-

Практичен дел – 15 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- истражувања и семинарски работи;
- презентации;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта со работни материјали.

КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ, УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕДМЕТИ И ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

30 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Разбирање на психолошките аспекти на комуникацискиот процес;
- Продлабочување на знаењата за формите на комуникација (вербална, невербална и писмена);
- Разбирање на пречките во комуницирањето;
- Разбирање на потребата од јавност и транспарентност;
- Разбирање на потребата од планирање на времето;
- Идентификување на методите за организирање на работата.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Успешно комуницирање со различни типови луѓе со примена на различни комуникациски вештини;
- Оспособување на кандидатите за комуницирање со медиуми;
- Примена на техниките за планирање на времето;
- Оспособување на кандидатите за менаџирање во судница.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. Вовед во основите на комуникацијата – 1 час

- Поим за комуникациски процес;
- Важноста на успешното комуницирање за ефикасност на идните судии и обвинители.

2. Вербална комуникација – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Силови на комуницирање;
- Видови прашања и нивното значење во комуникацијата;

- Техники за испитување.

Практичен дел: 1 час

3. Невербална комуникација – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Мета комуникација – важноста на говорот на телото за работата на судијата и на обвинителот;
- Препознавање на говорот на телото во текот на судската постапка;
- Толкување на говорот на телото како предуслов за ценење на исказите.

Практичен дел: 2 часа

4. Писмена комуникација – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Писмено (деловно) комуницирање во правосудството;
- Јазикот во судските и јавнообвинителските писмени одлуки;
- Креативноста, како може да се употреби во пишување на актите;
- Составување работна биографија (CV).

Практичен дел: 1 час

5. Комуникациски пречки – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Пречките во комуницирањето како услов за неуспешна комуникација и пречка во одлучувањето на судијата и на обвинителот;
- Влијанието на стереотипите и менталните модели во процесот на комуницирање и одлучување;
- Техники за препознавање на пречките и отстранување на пречките.

Практичен дел: 1 час

6. Вештината на слушање – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Слушањето како услов за ефикасност и ефективност на судиите и обвинителите;
- Важноста на активното слушање за процесот на одлучување.

Практичен дел: 1 час

7. Комуникација со странките – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Трансакциска анализа;
- Справување со различни типови луѓе;
- Техники за избегнување на конфликтите.

Практичен дел: 2 часа

8. Односи со медиумите – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Слобода на информирање;
- Угледот на судството и обвинителството во јавноста;
- Значењето на разни анкети на граѓани, истражувачки проекти за угледот на правосудните органи;
- Достапност на информациите до граѓаните;
- Информативни сервиси во судовите – практични импликации;
- Информативни сервиси во јавните обвинителства, практики и проблеми;
- Компаративни искуства.

Практичен дел: 1 час

9. Информирањето како дел од работата на судите и ЈО – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Заштита на лични податоци;
- Слободен пристап до информации од јавен карактер;
- Безбедност на класифицирани информации.

Практичен дел: 1 час

10. Улогата на судскиот портпарол, одржување прес-конференции – 1 час

11. Улогата на стресот во професиите судија и обвинител – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Препознавање на стресот, симптоми и предзнаци;
- Препознавање на луѓето според реакциите во стресни ситуации;
- Начини на однесување со луѓето во стресни ситуации.

Практичен дел: 2 часа

12. Управување со предметите и времето – 4 часа

Теоретски дел: 1 час

- Методи и техники на планирање на времето;
- Типови луѓе според начинот на планирање на времето;
- Управување со предметите во судовите;
- Управување со предмети во јавните обвинителства;
- Управување со квалитет како принцип за управување со предметите;
- Компаративни искуства – како да се постигне баланс меѓу барањата за независност и непристрасност, од една, и барањата за ефикасно и ефектно и квалитетно правосудство, од друга страна.

Практичен дел: 2 часа

13. Менаџмент во судница – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Правна основа и принципи за менаџирање во судница;
- Практични импликации.

Практичен дел: 2 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулации;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта;
- Закон за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр.7/05 и измени и дополнувања во бр. 124/10 и 135/11);
- Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/06 и измени и дополнувања во бр. 86/08 и 6/10);
- Закон за класифицирани информации („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/04 и измени и дополнувања во бр. 113/07, 145/10 и 80/12);
- Работни материјали за практични вежби.

СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

45 часа

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со современиот правен англиски или француски јазик;
- Овозможување на учесниците да се стекнат со знаење за најзначајните европски документи на англиски или на француски јазик.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Оспособување на учесниците за правилно пишување англиски, односно француски јазик;
- Оспособување на учесниците за правилно користење на правните изрази.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Грамматика:

- tenses: present simple and continuous; present perfect; past simple; future;
- conditionals;
- passive voice;
- reported speech;
- relative clauses;
- could and be able to;
- modal verbs: could /might / will, needn't have and didn't need to;
- Participles.

2. Зборување:

- Прераскажување текстови, опишување искуства во минато време со последователни дејства;
- Започнување и одржување конверзација на стручна тема;
- Прашување за..., и следење инструкции;
- Давање и барање ставови, мислења, информации;
- Согласување и несогласување;
- Презентација на правна тематика.

3. Читање/Слушање/Разбирање

- Текстови со правна терминологија;
- Кратки извадоци од весници и списанија;
- Снимки од судења.

4. Пишување:

- Домашни задачи во кои ќе се употребат усвоените граматички единици;
- Кратки текстови поврзани со судската практика;
- Изработка на професионална биографија (CV).

5. Англиски во европското право:

- Изучување на Европската конвенција за човекови права и судската јуриспруденција;
- Изучување на договорот на Европската заедница и главните случаи на Европскиот суд на правдата;
- Изготвување прелиминарни прашања;
- Изготвување барање за заемна правна помош и правосудна соработка;
- Изготвување барање за судска достава.

ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

45 часа

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. Граматика:

- Член: определен, неопределен, партитивен; по негација;
- Сегашно време (индикатив) за 1(прва) и 2(втора) група глаголи, 3(трета) група – најчесто употребувани глаголи, повратни глаголи, помошните глаголи (*être, avoir*);
- Женски род и множина кај именки и качествени придавки;
- Прашална форма (сите видови, со и без прашален збор);
- Присвојни придавки и заменки;
- Минато свршено време (индикатив) - со “*etre*” и “*avoir*”;
- Лични заменки(нагласени, директен и индиректен предмет);
- Предлози за место;
- Показни придавки и заменки;
- Место и специфичности на качествените придавки;
- Броеви;

- Негација;
- Заменката “v”;
- Минато несвршено време (imparfait);
- Односни заменки (qui, que, dont, où);
- Степенување кај качествените придавки;
- Идно време;
- Заменката “en”;
- Imparfait et passé composé;
- Неопределени придавки и заменки;
- Прилози (со -“ment”-, степенување);
- Условен начин (conditionnel présent et passé);
- Условни реченици;
- Глаголски залог (актив и пасив);
- Номинализација;
- Plus-que –parfait;
- Причинско-последични реченици;
- Директен / Индиректен говор;
- Subjonctif (présent, passé) - образување;
- Participe présent; gérondif;
- Целни реченици;
- Причински реченици;
- Предлози за време.

2. Општи правни поими:

- Гранките на правото;
- Политичките институции во Франција (претседател, парламент, влада, уставен совет и сл.);
- Судскиот систем во Франција;
- Странки во судските постапки (судии, јавни обвинители, записничари, адвокати и сл.);
- Рочиште, пресуда и други судски поими.

3. Француски во европското право:

- Изучување на Европската конвенција за човекови права и судската јуриспруденција;

- Изучување на договорот на Европската заедница и главните случаи на Европскиот суд на правдата;
- Изготвување прелиминарни прашања;
- Изготвување барање за заемна правна помош и правосудна соработка;
- Изготвување барање за судска достава.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- Анализа на случаи од практиката;
- Разработка на случаи од странски судови;
- Групни вежби;
- Истражувања и семинарски работи;
- Други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта, со работни материјали (и за англиски и за француски јазик).

МОДУЛ 3

МЕЃУНАРОДНО ПРАВО

60 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање со научната и теоретска експликација на основните поими и инструменти што ги користи меѓународното право;
- Запознавање со актуелните политички и правни расправи за одделни правни категории;
- Разбирање на односот: индивидуални - колективни права, право на културен идентитет, третман на дискриминацијата и афирмативните акции.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на начелата на меѓународното право;
- Стекнување ефективно знаење и практика за правната заштита на човековите права на меѓународен план.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

I. МЕЃУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО

1. Вовед во меѓународното право – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Извори на меѓународното право:
 - Меѓународно договорно право;
 - Меѓународно обичајно право.
- Општи принципи на правото признати од цивилизираните народи.
- Начела на меѓународното право:
 - Реципроцитет;
 - Солидарност;
 - Супсидијарност;
 - Хиерархија на норми;
 - Судир на закони.
- Субјекти во меѓународното право:

- Државите;
 - Меѓународни организации;
 - Поединци – физички лица;
 - Невладини организации (ICRC, Amnesty International, Helsinki Committee of Human Rights, Green Peace).
- Меѓународното право и националното право:
 - Односот на меѓународното право со внатрешниот правен систем;
 - Применливост на меѓународното право во национални рамки.
 - Доминантните правни системи на меѓународен план;
 - Англосаксонскиот vis-a-vis континенталниот правен систем и тенденциите на меѓусебно приближување;
 - Глобализацијата и современите тенденции на развој на меѓународното право.

Практичен дел: 1 час

2. Меѓународни судски инстанции – 6 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Меѓународен суд на правдата;
- Меѓународен кривичен суд;
- Меѓународни ad hoc трибунали:
 - Меѓународниот кривичен суд за поранешна Југославија;
 - Меѓународниот кривичен суд за Руанда.
- Меѓународна одговорност на државите;
- Принципот на универзална јурисдикција (обврската кривично да се гони или екстрадира);
- Индивидуална кривична одговорност.

Практичен дел: 4 часа

II. МЕЃУНАРОДНО ПРАВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ

1. Меѓународно-правна заштита на правата на човекот во системот на

Обединетите нации – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Механизмите за заштита на човековите права и слободи во системот на ООН; Поднесување извештаи од земјите-членки:

- Контролни механизми во рамки на ООН;
- Комитет за човекови права;
- Висок комесаријат за човекови права;
- Висок комесаријат за забрана на тортура;
- Висок комесаријат за бегалци.

Практичен дел: 2 часа

2. Најзначајни документи на ООН за заштита на човековите слободи и права – 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Повелбата на ООН и Универзална декларација за човекови права;
- Меѓународниот пакт за граѓански и политички права;
- Меѓународниот пакт за економски, социјални и политички права;
- Конвенцијата за правата на детето, со протоколите;
- Конвенцијата за елиминирање на сите форми на расна дискриминација;
- Конвенција за елиминирање на сите форми на дискриминација против жените.

Практичен дел: 2 часа

3. Реформи во системот на ООН – 1 час

III. МЕЃУНАРОДНО-ПРАВНАТА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ ВО СИСТЕМОТ НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА

1. Активности на органите и телата на Советот на Европа во областа на правдата и човековите права – 6 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Генерален секретар;
- Комитет на министри;
- Парламентарно собрание;
- Комесаријат за човекови права;
- Директорати и посебни тела воспоставени од Комитетот на министри во оваа област, како: Комитетот за ефикасност на правдата, Консултативниот совет на европските судии, Лисабонската мрежа за обука на судии и јавни обвинители, Венецијанска комисија, Групата GRECO за борба против корупцијата итн.
- Улогата на Комитетот за превенција на тортура и ЕКПР/извештаите за Македонија.

Практичен дел: 4 часа

2. Актите на Советот на Европа и нивната правна сила – 2 часа

- Препораки;
- Мислења;
- Конвенции;
- Резолуции;
- Спогодби.

3. Европска конвенција за човекови права – 6 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Основните принципи и концепти вградени во Конвенцијата: хиерархијата на слободите и правата, супсидијарноста, пропорционалноста, маргините на оценување, четвртата инстанца, ефективноста, владеењето на правото и демократските вредности, неопходноста и легитимноста на ограничувањата, позитивните и негативните обврски на државата; процесни обврски на државата.
- Толкување на Конвенцијата – автономните поими и концепти и нејзиниот динамичен и еволутивен карактер;
- Конвенцијата и нејзината примена во националното право.

Практичен дел: 4 часа

4. Права и слободи гарантирани со Конвенцијата и јуриспруденцијата на Европскиот суд за човекови права – 15 часа

Теоретски дел: 8 часа

- Право на живот – член 2;
- Забрана на мачење, сурово и нечовечно постапување и казнување – чл 3;
- Право на слобода и сигурност – член 5;
- Право на правично судење – член 6;
- Нема казна без закон – член 7;

- Право на почитување на приватниот и семејниот живот – член 8;
- Слобода на уверување, совест и религија – член 9;
- Слобода на изразување – член 10;
- Слобода на собирање и здружување – член 11;
- Право на брак – член 12;
- Забрана на дискриминација – член 14;
- Право на сопственост – член 1 од Протокол 1;
- Право на образование – член 2 од Протокол 1;
- Право на слободни избори – член 3 од Протокол 1.

Практичен дел: 7 часа

5. Европски суд за човекови права (ЕСЧП) – 13 часа

Теоретски дел: 5 часа

- Организација и начин на избор на судиите во ЕСЧП;
- Правила на постапката и начин на работа во ЕСЧП:
 - o Пленарната седница во ЕСЧП;
 - o Одбори, судски совети и Голем судски совет.
- Надлежност на ЕСЧП:
 - o Меѓудржавни случаи;
 - o Индивидуални жалби.
- Критериуми за допуштеност на индивидуалните жалби;
- Одлуки на ЕСЧП по индивидуалните жалби;
- Право на ефективен лек – член 13;
- Забрана за злоупотреба на правата – член 17;
- Рестрикции во однос на ограничувањата на правата – член 18;
- Постигнување пријателско решение – член 38 и 39;
- Конечност и извршување на пресудите на ЕСЧП;
- Протоколот 14 кон ЕКЧП и неговата улога во реформата на ЕСЧП;
- Застапување на РМ пред Европскиот суд за човекови права;
- Извршување на одлуките на Европскиот суд за човекови права;
- Протокол 15 и Протокол 16 кон Конвенцијата.

Практичен дел: 8 часа

IV. МЕЃУНАРОДНОТО ПРИВАТНО ПРАВО И МЕЃУНАРОДНАТА ПРАВНА ПОМОШ И СОРАБОТКА - 3 часа

Теоретски дел: 1 час

- Сороботката и заемната правна помош во кривичната материја / Конвенцијата за МПП во кривична материја и Вториот дополнителен протокол / принципи, облици;
- Екстрадиција и трансфер на осудени лица;
- Сороботката и заемната правна помош во граѓанската материја;
- Признавање и извршување странски судски одлуки, посебно во однос на старателството и грижата за деца;
- Судир на закони;

- Арбитража;
- Најзначајни меѓународни документи за гаранции за статусот и независната положба на судството и обвинителството (препораки, резолуции на ОН и СЕ).

Практичен дел: 2 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта и други работни материјали;
- Закон за меѓународно приватно право („Службен весник на РМ“ 87/07); Закон за изменување и дополнување на Законот за меѓународно приватно право („Службен весник на РМ“ 156/2010);
- М. ЏЕНИС/ Р. КЕЈ/ А. БРЕДЛИ, *Европско право за човекови права*, Скопје, 2003;
- U. KILKELLY, *Правото на почитување на приватниот и семејниот живот: Водич за имплементација на член 8 од Европската конвенција за човековите права*, Council of Europe, Strasbourg, 2001;
- M. MACOVEI, *Правото на слобода и сигурност на личноста: Водич за имплементација на член 5 од Европската конвенција за човекови права*, Council of Europe, Strasbourg, 2001;

- N. MOLE/ C. HARBY, *Правото на правично судење: Водич за имплементација на член 6 од Европската конвенција за човековите права*, Council of Europe, Strasbourg, 2001;
- Statute of the Council of Europe;
- Le Conseil de l'Europe – 800 millions d'Europeens, Council of Europe (1999);
- European Social Charter – Collected texts (4th edition), Council of Europe (2003);
- Независност, непристрасност и одговорност на судиите – резолуции и препораки на Советот на Европа, Министерство за правда, 2000;
- Конвенција на ОН против транснационален организиран криминал со протоколите (коментари, прилози, појаснувања и препораки), Министерство за правда, ЕАР, 2002;
- Minority Rights in Europe, Council of Europe (2004);
- The fight against terrorism – Council of Europe standards, Council of Europe (2004);
- The role of public prosecution in the criminal justice system – Recommendation No. R (2000) 20 and explanatory memorandum, Council of Europe (2001);
- Препорака П бр. (94) 12 за независноста, ефикасноста и улогата на судиите, Совет на Европа;
- Treaty making in the Council of Europe, Council of Europe (2002);
- Statute of the European Commission for Democracy through law, Council of Europe (2002);
- Building Europe together on the rule of law, Council of Europe;
- Мислења на Консултативниот совет на европски судии, Судска ревија, Здружение на судии на Република Македонија;
- Evaluation of European Judicial Systems - 2004, CEPEJ, Council of Europe (2006);
- Evaluation of European Judicial Systems - 2002, CEPEJ, Council of Europe (2004);
- www.coe.int
- www.un.org
- DJ Harris: “Cases and Materials on International Law”, 6th edition, Sweet&Mxwell, 2004;
- A Cassese: ‘International Law’, 2d edition, Oxford University Press, 2005;
- “International Law”, Malcolm D. Evans (ed.), Oxford University Press, 2003 (селектирани текстови);
- Меѓународни инструменти: Повелба на ООН; Статут на МСП; Виенска конвенција за договорно право; Нацрт-конвенција на ОН за меѓународна одговорност на државите;
- J. A. ANDREWS, (Ed.) *Human Rights in Criminal Procedure*, Nijhoff, The Hague, 1982;
- A. GROTRIAN, *Article 6 of the European Convention on Human Rights-The Right to a Fair Trial*, Council of Europe, Strasbourg, 1992;
- D. HARRIS/ M. O'BOYLE / C. WARBRICK/ E. BATES, *The Law of the European Convention on Human Rights*, Oxford, Second Ed. London, 2005;
- D. J. HARRIS/ A. R. MOWBRAY, *Cases and Materials on the European Convention on Human Rights*, Butterworths Law: London, 2005;

- M.W. JANIS / R. S. KAY / A. BRADLEY, *European Human Rights Law*, Second ed. Oxford, 2000;
- C. OVEY /R. WHITE, *Jacobs and White's European Convention on Human Rights* 4th ed, Oxford University Press: Oxford, 2006;
- K. REID, *A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*, Sweet & Maxwell, 1988;
- A. H. ROBERTSON (ed.), *Privacy and Human Rights*, Manchester, 1973;
- *Short Guide to the European Convention on Human Rights* 3d ed, Council of Europe Press: Strasbourg, 2005;
- S. STAVROS, *The Guarantees for the Accused Persons Under Article 6 of the European Convention on Human Rights*, Martinus Nijhoff, Dordrecht/ Boston/ London, 1993;
- Г. КАЛАЈЦИЕВ, *Судење во разумен рок*, 1 Адвокатура, 1999, 64-80;
- Г. КАЛАЈЦИЕВ, *Слободата и безбедноста на личноста под Европската конвенција за правата на човекот*, МРКРК Вр. 1-2, 1996, 96-121;
- Г. КАЛАЈЦИЕВ, *Правична постапка* (докторска дисертација), Правен факултет, Скопје, 2004;
- Г. КАЛАЈЦИЕВ, *Зошто правична постапка? Зборник посветен на почесни доктори, доктори и магистри на науки*, Правен Факултете „Јустинијан Први“ Скопје, 2006;
- Г. КАЛАЈЦИЕВ, *Процедурална правичност*, МРКК/ 2007;
- Заштитата на сведоците, соработниците на правдата и жртвите во домашното и во меѓународното право, ИОМ, Скопје 2005;
- Ethical Eye – Biomedical research, Council of Europe (2004);
- Ethical Eye – Transplants, Council of Europe (2002);
- Ethical Eye – Cloning, Council of Europe (2002);
- Fundamental Social Rights – Case Law of the European Social Charter (2nd edition), Council of Europe, (2002);
- Никола Прокопенко, Драги Целевски, Коментар на Законот за заштита на сведоци, ОБСЕ, Скопје 2005;
- Judicial organization in Europe, Council of Europe (2000);
- Закон за застапување на РМ пред Европскиот суд за човекови права („Службен весник на РМ“ бр. 67/09);
- Закон за извршување на одлуките на Европскиот суд за човекови права („Службен весник на РМ“ бр. 67/09);
- Закон за меѓународна правна помош во кривична материја („Службен весник на РМ“ бр. 124/2010); Закон за меѓународна соработка во кривична материја.

ПРАВО НА ЕВРОПСКА УНИЈА

60 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Изучување на Европската унија, нејзините институции и тела.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Стекнување практични вештини и знаења во работи од конкретната област;
- Оспособување за работите од делокругот на релевантните институции.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Историски развој на ЕУ и процесот на проширување – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Историски развој на Европската унија и процесот на европската интеграција:
 - Договорот од Рим, 25 март 1957 година;
 - Единствениот европски акт, 1986 година;
 - Договорот за Европската унија, 1993 година;
 - Договорот од Амстердам, 1997 година;
 - Договорот од Ница, 2000 година;
 - Уставниот договор;
 - Договорот од Лисабон.
- Европскиот процес на проширување, со посебен осврт на Договорот за стабилизација и асоцијација на Македонија со Европската унија заедно со извештаите досега испратени од Европската комисија; Услови за пристапување во Европската унија; Постапка за прием во Европската унија.

Практичен дел: 1 час

Институции и тела на Европската унија – 4 часа

Теоретски дел: 1 час

- Европски совет;
- Институции на Унијата:

- Советот: пренос на надлежности, состав, односот со другите институции и тела;
 - Комисијата: природа, пренос на надлежности, состав, внатрешна организација;
 - Европскиот парламент: природа, пренос на надлежности, состав, внатрешна организација.
- Тела основани од или врз основа на договорите на Европските заедници; Советодавни комитети, Европска централна банка, Европски правобранител;
 - Судиската рамка на Европската унија (Судот од прва инстанца и на правдата посебно ќе се обработува);
 - Правни лекови;
 - Процесот на донесување одлуки:
 - Постапка на мислење;
 - Постапка на консултирање;
 - Постапка на соодлучување.

Практичен дел: 3 часа

Правната структура на Европската унија - Правни инструменти – 11 часа

Теоретски дел: 6 часа

- Извори: договори, секундарно законодавство, судска практика на Европскиот суд на правдата;
- Принципи на правото на Европската унија;
- Цели, задачи и надлежности на заедницата;
- Принципи на супсидијарност, пропорционалност и искрена соработка или соработка врз основа на добра волја;
- Ефект во националните правни системи: принцип на првенство и полна ефикасност на правото на заедницата; директен ефект на правото на заедницата; обврска за отстранување на конфликтните домашни правила; одговорност на земјата-членка за штетата предизвикана надвор од правото на заедницата.

Практичен дел: 5 часа

Спроведување на правото на ЕУ пред националните судови и Европскиот суд за човекови права – 15 часа

Теоретски дел: 5 часа

- Европскиот суд на правдата;
- Структурата на судот со измените од Лисабонскиот договор;

- Постапките пред судот;
- Правила и надлежност на судот;
- Судот и надзорот над извршувањето;
- Првостепен трибунал;
- Развој на надлежностите и посебни надлежности;
- Воспоставување тристепена судска хиерархија, со Уставниот договор и Договорот од Лисабон.

Практичен дел: 10 часа

Права на заеднички внатрешен пазар – 6 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Воспоставување заеднички внатрешен пазар;
- Одредби од договорот за слободно движење: добра, луѓе, услуги, капитал и плаќања.

Практичен дел: 3 часа

Областа на слободата, безбедноста и правдата – 4 часа

Теоретски дел: 2 часа

- Вовед; Договорите од Амстердам и од Ница;
- Формирање област на слободата, безбедноста и правдата;
- Соработка во граѓанските предмети;
- Соработка во кривичните предмети;
- Азил и имиграција;
- Одлучување при соработка меѓу полицијата и судот во кривични предмети (ПССКП); градење политика врз основа на ПССКП и имплементирање на ПССКП.

Практичен дел: 2 часа

Македонскиот систем на меѓународно приватно право – 4 часа

Теоретски дел: 1 час

Практичен дел: 3 часа

Европска судска соработка во граѓански и стопански предмети – 7 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Европската судска мрежа во граѓански и стопански предмети;
- Улогата на судските и вонсудските документи во граѓански и стопански предмети во државите-членки на Европската унија;
- Соработката меѓу државите-членки на Европската унија во изнесување докази;
- Важење, признавање и извршување пресуди;
- Важење, признавање и извршување пресуди за брачни спорови и спорови за родителски права и обврски;
- Европските правила за извршување неоспорени барања;
- Европската постапка за мали барања;
- Европските правила за постапката за исплата;
- Европска судска мрежа за соработка во граѓанска материја.

Практичен дел: 4 часа

Европска судска соработка во кривични предмети – 7 часа

Теоретски дел: 3 часа

- Советот Тампере и принципот на заемно признавање како камен-темелник на судската соработка;
- Програмата на мерки за имплементација на принципот на меѓусебно признавање;
- Приближувањето на законите;
- Правни инструменти:
 - Конвенција за меѓусебна правна помош меѓу државите-членки на ЕУ
 - Рамковна одлука за Европскиот налог за апсење и други рамковни одлуки засновани на принципот на меѓусебно признавање
- Структури:
 - Европската судска мрежа (во кривични предмети)
 - EUROJUST
 - EUROPOL

Практичен дел: 4 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се

обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта и други работни материјали;
- Valsamis Mitsilegas, Jorg Monar and Wyn Rees, *The European Union and internal security, Guardian of the People?* 2003;
- http://ec.europa.eu/justice_home/index_en.htm
- <http://ec.europa.eu/civiljustice/>
- <http://www.eurojust.europa.eu/>
- <http://www.europol.europa.eu/>
- <http://www.sep.gpv.mk>
- Stephen Weatherill: *“Cases and Materials on EU Law”*, 7th edition, Oxford University Press;
- Craig-De Burca: *“EU Law: Texts, Cases and Materials”*, 3d edition, Oxford University Press, 2003;
- DJ Hartley: *“EC Law”*, 5th edition, 2003;
- E Bomberg – A Stubb: *“The European Union: How Does it Work?”*, Oxford University Press, 2004;
- N Muis: *„Пристап до Европската унија: право, економија, политики“*, 13. дополнително издание, Скопје, ноември 2005;
- Континуирано образование за европски прашања: основање тренинг-центар за европска интеграција, Преглед на трудови, Скопје, 2006;
- Paul Craig and Grainne De Burca, *EU law, Text, cases and materials*, Third edition, Oxford 2003;
- Helen Wallace and William Wallace, *Policy making in the EU*, fourth edition, Oxford 2000

- John Pinder, *The European Union, a very short introduction*, Oxford 2001;
- Документи: Консолидирани верзии на Договорот за ЕУ и на Договорот за основање на ЕЗ, Спогодба за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји-членки, Регулатива за воспоставување на Европското партнерство, Аналитичкиот извештај, Годишен извештај за РМ и др.

ЕТИКА, ДЕЛОВНА КУЛТУРА И ДЕОНТОЛОГИЈА

30 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на судиската и јавнообвинителската етика;
- Разбирање на важноста на професионалната етика за работата на судијата и на јавниот обвинител;
- Разбирање на деонтологијата и нејзините практични импликации;
- Идентификување на етичкото однесување на судијата и на јавниот обвинител;
- Разбирање на природата на етичките дилеми;
- Примена на етичкиот модел на одлучување во професијата;
- Бангалорските принципи и етиката.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Разбирање на деонтологијата и нејзините практични импликации;
- Примена на етичкиот модел на одлучување во професијата;
- Идентификување на етичките дилеми и решавање на истите.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

1. **Етиката во правосудството – 2 часа**

Теоретски дел: 1 час

- Извори на правната етика (меѓународни и домашни);
- Разлики меѓу етиката и моралот;
- Односот на етиката и моралот со правото.

Практичен дел: 1 час

2. **Начела на деонтологијата 2 часа**

Теоретски дел: 1 час

- Карактеристиките на личноста и деонтологијата;

- Одговорноста како основа на деонтологијата.

Практичен дел: 1 час

3. Примена на етиката во практиката – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Етиката и конфликтот на интереси;
- Етиката и корупцијата;
- Етика и семејните врски во правосудството.

Практичен дел: 1 час

4. Судиска етика и деонтологија – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Етичко однесување на судијата.

Практичен дел: 1 час

5. Судиски етички кодекс – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Начела и принципи на судискиот кодекс;
- Проблеми во имплементацијата во практиката.

Практичен дел: 1 час

6. Етички дилеми во професијата на судијата – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Извори и потекло на етичките дилеми;
- Стратегии за надминување на етичките дилеми.

Практичен дел: 1 час

7. Јавнообвинителска етика и деонтологија – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Системот на вредности, ставови и верувања како основа за деонтолошката етика;
- Етичко однесување на обвинителот;

- Практични импликации.

Практичен дел: 1 час

8. Јавнообвинителски кодекс – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Улогата и важноста на етичките кодекси;
- Споредбена анализа на кодексите од различни правни системи;
- Начела и принципи на кодексот на јавните обвинители;
- Проблеми во имплементацијата во практиката.

Практичен дел: 1 час

9. Етички дилеми во професијата на јавниот обвинител – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Извори и потекло на етичките дилеми;
- Односот: јавен обвинител – адвокат;
- Стратегии за надминување на етичките дилеми;
- Практични импликации.

Практичен дел: 1 час

10. Адвокатска етика – 2 часа

Теоретски дел: 1 час

- Односот меѓу адвокатите и судиите и јавните обвинители;
- Неетичко однесување на адвокатите.

Практичен дел: 1 час

11. Судирот на интереси и етиката – 2 часа

13. Бенгалорските принципи и етиката – 8 часа

Теоретски дел: 3 часа

Практичен дел: 5 часа

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулации;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Интерна скрипта;
2. Работни материјали.

СУДСКА ПСИХОЛОГИЈА

15 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Запознавање на учесниците со основите на судската психологија;
- Разбирање на значењето на психологијата на исказ во судската постапка;
- Изучување на психичките функции и манифестација на истите кај странките во одделни фази на постапките.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на психичките функции на страна на судот кои се неопходни за оцена на исказите и другите докази;
- Способност за разграничување лажни од веродостојни докази и правилно утврдување на фактичката состојба.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 7 часа

- Поим, предмет и задачи на судската психологија – делокруг на работа. Основни подрачја на судската психологија;
- Водење расправа/претрес и процесниот раководител – судијата;
- Лични и објективни претпоставки кај судијата за успешно водење на процесот.
- Психологија на исказ. Поимот исказ, даватели на исказ, состав, единство и индивидуален карактер на исказот;
- Анализа на самиот исказ – можности за грешка во перцепцијата, памтење, искажување и сослушување, мислење);
- Веродостојност на исказ;
- Испитување на веродостојност на исказ. Корелација со другите докази;
- Психологија на исказ на деца. Психологија на исказ на малолетник;
- Општи принципи на сослушување. Странки во кривичната постапка и нивна психологија;
- Исказ на обвинетиот, психологија на признавање и негирање;

- Сослушување сведок и негова психологија;
- Вештак и негово сослушување;
- Психологија на бранителите и застапниците. Преведувачи и записничари;
- Психолошки особини на судијата – процесниот раководител и на обвинителите. Социјално-психолошки објаснувања на психолошките особини на судијата и обвинителот. Судско-психолошки констатации за личноста на судијата и на обвинителите;
- Психолошки особини на судии-поротници;
- Пресуда како конечен исказ. Синтеза на психолошкиот развој на постапката и постигнување вистина во кривичната, во граѓанската постапка и во управните спорови;
- Современо интересирање за неправни аспекти на пресудувањето;
- Постигнување вистина преку пресудата.

Практичен дел – 8 часа:

- Вежби со студии на случаи, сценарија во врска со темите.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- истражувања и семинарски работи;
- презентации;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

- Интерна скрипта со наставни материјали;
- Dr. M. Ačimovič, “Uvod u psihologiju krivičnog postupka”;
- Dr. R. Grasberger, “Psihologija krivičnog postupka”.

РЕТОРИКА СО ПРАВНО АРГУМЕНТИРАЊЕ

15 часа

ТЕОРЕТСКИ ЦЕЛИ:

- Идентификување на судската (форензичката) реторика.

ПРАКТИЧНИ ЦЕЛИ:

- Применување на аргументирањето и посебните видови аргументи;
- Подготовка на импровизиран говор преку формулата: пример, поента, заклучок.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ

Теоретски дел: 7 часа

- Судска (форензична) реторика;
 - Подготовка и некои причини за лошиот правнички стил;
 - „Перелмановата“ правна логика како нова реторика (цел на аргументацијата, видови аудиторинум, право, реторички техники, видови аргументирани техники);
 - Реториката во судството;
 - Квазилогички аргументи (аргументи кои наликуваат на логичка структура, контрадикција, идентитет, потполн идентитет, делумен идентитет, транзитивност, квазилогички аргументи кои наликуваат на математички релации, однос помеѓу целината и деловите, споредби, жртвување, веројатност);
 - Аргументи засновани на структурата на стварноста (аргументи кои се применуваат на сукцесивна врска, каузалност, прагматични аргументи, цели и средства, расфрлање, правец, надминување, аргументи кои се применуваат на врските на коегзистенција, личноста и нејзините постапки, авторитет; групата и нејзините членови; суштината и нејзината манифестација; симболот, двојната хиерархија, различноста во степените и во редоследот);
1. Аргументи кои ја засноваат структурата на стварноста (поединечен случај, пример, илустрација, примерок, аналогича, метафора);
 2. Постапки на раздвојување.

Практичен дел: 8 часа

1. Симулација на кривична постапка

- Правна клиника – симулација на кривична постапка

1. Симулација на граѓанска постапка

- Правна клиника – симулација на граѓанска постапка

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА

Практичниот дел треба да се реализира во текот на наставата, во онолкув обем колку што е предвидено за секоја тема. По завршување на наставните часови, практичниот дел се реализира со посети на соодветни органи и институции во зависност од темата што се обработува. Конкретната реализација на практичниот дел како и органите и институциите се определени со распоредот на часови за 2013/2014 година.

Предавањата опфаќаат:

- поткрепа на материјалот со примери од практиката;
- континуирано интерактивно учество на кандидатите преку дискусија.

Практичниот дел особено се базира на:

- симулации;
- анализа на случаи од практиката;
- групни вежби;
- презентации;
- посета на институции поврзани со темата;
- други форми на практична работа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Работни материјали;
2. М. Поленак-Аќимовска, Трите извори на класичната грчка реторика, Зборник во чест на Стеван Габер, Правен факултет, Скопје, 2002;
3. О. Станојевиќ, С. Аврамовиќ, *Ars rhetorica*, Вештина беседништва, Београд, 2002;
4. Lj. Tadić, *Retorika, Uvod u veštinu besedništva*, Libertas, Beograd, 1995.

Академија за судии и јавни обвинители
Претседател на Управен одбор
Љубомир Јовески